

JOHDANTO	13
1 Työoikeudelliset periaatteet	15
Työsuhteen tunnusmerkit	16
Sopimus	16
Työn tekeminen	16
Työnantajan lukuun	17
Palkka tai muu vastike	17
Työnantajan johto ja valvonta	17
Tulkinnanvaraisia tilanteita käytännössä	18
Entinen työntekijä	18
Toimitusjohtaja	18
Harrastustoiminta, talkootyö ym.	19
Opiskelijaharjoittelijat ja tukityöllistetyt	20
Työmarkkinakenttä	20
Normit ja niiden järjestys	22
2 Työntekijän rekrytointi	25
Työntekijän valintakriteerit	25
Työnhakijalta kerättävät tiedot	28
Alaikäisen palkkaaminen	33
3 Ulkomaalaisen työntekijän palkkaaminen ja työsuhde	35
Oleskelulupa ja oleskeluoikeuden rekisteröinti	36
Huomioitavia käytännön asioita ennen Suomeen saapumista	38
Välttämättömiä viranomaisrekisteröintejä	40
Sosiaaliturva	42
4 Työsopimus	45
Työsuhteen kesto	48
Toistaiseksi voimassa oleva sopimus	48
Määräaikainen työsopimus	48
Sekamuotoinen sopimus	54

Työsopimuksen keskeiset ehdot	54
Osapuolet	55
Alkamisajankohta	55
Työsopimuksen kesto ja mahdollisen määräaikaisuuden peruste	55
Koeaika	56
Työntekopaikka	58
Työtehtävät	59
Palkka	60
Työaika	60
Vuosiloma	60
Irtisanomisaika	61
Työehtosopimus	62
Ulkomaan työehdot	62
Muut mahdolliset ehdot	63
5 Työnjohto-oikeus ja työsuhteen ehtojen muuttaminen	65
Työnjohto-oikeuden laajuus	65
Työnjohto-oikeuden rajoitukset	66
Työnjohto-oikeuden ylittäminen	66
Työnjohto-oikeuden noudattamatta jättäminen	67
Työtehtävien muutos	67
Työajan muutos	68
Työskentelypaikan muutos	69
Palkan muutos	70
Saavutetut edut	72
Muuttamismenettely	73
6 Yksityisyyden suoja	79
Henkilötietojen kerääminen	80
Soveltuvuustestit	81
Luottotietojen selvittäminen	82
Terveydentilan testaaminen ja huumausainetestit	83
Terveydentilatietojen käsittely	86
Sähköpostin käyttö	87
Valvontakamerat	89
Työntekijän rikostaustan selvittäminen	91

7	Työaika	93
	Työaikalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät työtehtävät	94
	Johtamistehtävät	94
	Kotona tehtävä työ	95
	Itsenäinen asiantuntijatyö	95
	Kiinteän työpaikan ulkopuolella tehtävä työ	95
	Koulutuksen lukeutuminen työaikaan	96
	Muu työajan ulkopuolelle jäävä toiminta	98
	Varallaoloaika	99
	Säännöllinen työaika	100
	Jaksotyö	101
	Liukuva työaika	103
	Työajan lyhennysvapaa (ns. pekkasvapaat)	105
	Säännöllisen työajan ylittäminen	105
	Lisätyö	105
	Ylityö	106
	Aloittamis- ja lopettamistyö	111
	Hätätyö	111
	Yö- ja vuorotyö	113
	Lepoajat ja sunnuntaityö	114
	Viikoittainen vapaa-aika	117
	Sunnuntaityö	119
	Nuoret työntekijät	119
	Työaika-asiakirjat	120
	Työajan tasoittumisjärjestelmä	120
	Työvuoroluettelo ja poikkeuslupa	121
	Työaikakirjanpito	122
8	Vuosiloma	125
	Vuosiloman ansainta	126
	Vuosiloman antaminen	130
	Säästövapaa	135
	Vuosilomapalkka	136
	Vuosilomakorvaus	140
	Erinäisiä säännöksiä	142

9	<i>Perhevapaat</i>	145
	Vapaasta ilmoittaminen	145
	Äitiys- ja erityisäitiysvapaa	147
	Isyysvapaa	148
	Vanhempainvapaa	148
	Hoitovapaa	149
	Osittainen hoitovapaa	150
	Työhön paluu perhevapaalta	152
	Tilapäinen hoitovapaa	153
	Poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi	154
10	<i>Palkanmaksu</i>	155
	Minimipalkka ja palkanmaksuaika	155
	Sairausajan palkka	158
	Oikeus palkkaan työnteon estyessä	159
	Palkanmaksu työsuhteen päättyessä	162
	Työnantajan kuittausoikeus ja palkkaennakko	163
	Palkan muuttaminen	164
11	<i>Poissaolot</i>	165
	Sairaus tai tapaturma	166
	Osa-aikainen sairauspoissaolo eli osasairausvapaa	170
	Lääkärissäkäynti poissaolon syynä	173
	Pakottavat perhesyyt ja lapsen sairastuminen	174
	Opintovapaa	175
	Vuorotteluvapaa	177
	Asevelvollisuus ja sotilaalliset kriisinhallintatehtävät	181
	Kunnan luottamustoimet	182
	Muita poissaolosyitä	182
12	<i>Työsuojelu</i>	185
	Työsuojelusta vastaavat henkilöt	185
	Työsuojelupäällikkö	185
	Työsuojeluvaltuutettu	186
	Työsuojeluasiamies ja työsuojelutoimikunta	187

Työturvallisuus	187
Työterveyshuolto	190
Työsuojelun valvonta	192
13 Yhteistoiminta	195
Yhteistoimintalain piiriin kuuluvat yritykset	195
Yhteistoiminnan osapuolet	197
Neuvottelukunta	203
Pienten, 20–29 työntekijää työllistävien yritysten yhteistoimintavelvoitteet	205
Yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävät asiat	206
Työnantajan työntekijöille tiedotettavat asiat	206
Yrityksen yleiset suunnitelmat, periaatteet ja tavoitteet	208
Ensisijaisesti sovittaviksi tarkoitetut asiat	214
Yritystoiminnan muutoksista aiheutuvat henkilöstövaikutukset ja töiden järjestelyt (yhteistoimintalain 6 luvun mukaiset neuvottelut)	216
Liikkeen luovutus, yrityksen sulautuminen tai jakautuminen	219
Työvoiman vähentämisneuvottelut (yhteistoimintalain 8 luvun mukaiset neuvottelut)	220
Neuvottelujen aloittamisajankohta	221
Neuvottelujen kulku ja neuvotteluesitys	222
Neuvottelujen kesto	226
Salassapitovelvollisuus	230
Yhteistoimintaneuvottelujen kirjaaminen	231
Oikeus käyttää asiantuntijaa	232
Valvonta- ja sanktiojärjestelmä	232
14 Yhdenvertainen kohtelu	235
Työsuhde-etuudet	236
Lisätyön tarjoaminen osa-aikaisille	237
Tasa-arvo ja syrjinnän kielto	238
15 Yrityssalaisuuden suoja	243
16 Kilpailukiello	247
Kilpaileva toiminta	247
Kilpailukieltosopimus	249

17 Liikkeen luovutus	253
Liikkeen luovutuksen määritelmä	253
Työnantajan vaihtuminen liikkeen luovutustilanteessa	255
Siirtyvien työntekijöiden työsuhteen ehdot eli vanhoina työntekijöinä siirtyminen	256
Luovutuksensaajan vastuu työsuhdesaatavista	258
Työnantajan ja työntekijän irtisanomisoikeus liikkeen luovutustilanteessa	260
Yhteistoimintamenettely liikkeen luovutuksen yhteydessä	261
Luottamusvaltuutettu ja luottamusmies	263
Muistilista liikkeen luovutussopimuksessa huomioitavista seikoista	263
18 Vuokratyö	265
19 Työsuhteen päättäminen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla	273
Irtisanomisperusteet	273
Uudelleensijoittamis- ja koulutusvelvollisuus	275
Päättämismenettely	277
Työnantajan selvitysvelvollisuus	277
Yhteistoimintamenettely	278
Muutosturva	279
Muut työnantajan veloitteet tuotannollis-taloudellisissa irtisanomistilanteissa	280
Velvollisuus tarjota työllistymistä edistävää valmennusta tai koulutusta	280
Velvollisuus järjestää työterveyshuolto irtisanotulle työntekijälle	284
Irtisanomisjärjestys	285
Irtisanomisajan noudattaminen	285
Takaisinottovelvollisuus	286
Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet pähkinänkuoressa	289
20 Lomauttaminen	291
Lomautuksen kesto ja perusteet	292
Ennakkoselvitys ja työntekijän kuuleminen	293

Lomautusilmoitus	294
Erityisiä kysymyksiä	295
Lomautus pähkinänkuoressa	299
21 Työsuhteen päättäminen työntekijästä johtuvista syistä	301
Työsuhteen päättymistavat	301
Irtisanominen	301
Purkaminen	302
Työsuhteen päättäminen ennen kuin työnteko on alkanut	303
Koeaikapurku	303
Purkautuneena pitäminen	304
Työsopimuksen raukeaminen	305
Eroamisiän saavuttaminen	306
Varoitusmenettely	306
Muuhan työhön sijoittaminen	309
Päättämismenettely	310
Reagointiaika	310
Työntekijän kuuleminen	312
Päättämislomituksen toimittaminen	312
Päättämisperusteiden ilmoittaminen	313
Irtisanomisaika	314
Lopputili ja odotusajan palkka	314
Päättymissyitä – irtisanominen tai purkaminen	315
Sairaus	315
Epärehellisyys	317
Päihteiden väärinkäyttö	319
Kilpaileva toiminta	321
Ammattitaidottomuus	321
Työtehtävien laiminlyönti ja työtehtävistä kieltäytyminen	324
Ohjeiden vastainen menettely	325
Häirintä ja ahdistelu	325
Kunnianloukkaus	326
Muualla työskentely sairauslomalla	326
Huolimattomuus työssä	327

22	<i>Muita työsuhteen päättymistilanteita</i>	329
	Työntekijän jääminen vanhuuseläkkeelle	329
	Liikkeen luovutus	330
	Saneerausmenettely	332
	Konkurssi	333
	Työnantajan kuolema	334
	Määräaikaiset työsuhteet	335
23	<i>Eriytyinen irtisanomissuoja</i>	337
	Henkilöstön edustajat	337
	Perhevapaalla tai raskaana olevat	339
	Maanpuolustusvelvolliset	341
24	<i>Sopiminen työsuhteen päättymisestä</i>	343
25	<i>Korvaukset työsuhteen päättymistilanteissa</i>	347
26	<i>Työtodistus</i>	351
	<i>Liitteet</i>	355
	Perhevapaataulukko	356
	Yhteistoimintamenettely ja muutosturva	358
	<i>Kirjallisuutta</i>	359
	<i>Muita lähteitä</i>	360